

Prövning av villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter

Beslut

- 1 Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) ansökan avseende förslag till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter med de tillägg och ändringar som framgår av bilaga 1.
- 2 Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Svenska kraftnät lämnade in en ansökan den 18 juni 2018 avseende förslag till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter i enlighet med artikel 18 i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2017/2195 av den 23 november 2017 om fastställande av riktlinjer för balanshållning av el (förordning 2017/2195). Svenska kraftnät höll som en del i beredningen av ansökan, ett offentligt samråd under perioden den 27 april 2018 till den 28 maj 2018 i enlighet med artikel 10.4 i förordning 2017/2195.

I februari 2019 beslutade Ei att förslaget till villkor inte kunde godkännas utan att vissa ändringar görs. Ei skickade därför en begäran om ändring till Svenska kraftnät den 18 februari 2019. Svenska kraftnät kom in med ett reviderat förslag i april 2019.

Ei ansåg återigen att Svenska kraftnäts reviderade förslag till villkor inte kunde godkännas eftersom de ändringar som Ei tidigare hade framfört var nödvändiga för ett godkännande inte hade åtgärdats fullt ut. Ei skickade därför en ny begäran om ändring till Svenska kraftnät den 31 januari 2020.

Den 23 november 2020 lämnade Svenska kraftnät in ett reviderat förslag till villkor. Därefter har Ei och Svenska kraftnät fört dialog om hur förslaget till villkor kan förbättras för att vara förenligt med relevanta regelverk. Svenska kraftnät lämnade efter denna dialog in ett omarbetat förslag till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter till Ei den 2 september 2022.

Sammanfattning av förslaget

Svenska kraftnäts ansökan omfattar förslag till villkor för leverantörer av balanstjänster samt balansansvariga parter. Förslaget innehåller bestämmelser som avser deltagandet på marknaderna för frekvenshållningsreserver (FCR) och automatiska och manuella frekvensåterställningsreserver (aFRR och mFRR).

Villkoren för leverantörer av balanstjänster innefattar bestämmelser om kvalificeringsprocessen för att bli leverantör av balanstjänster, strukturering¹ för att lämna bud och aggregering av resurser, upphandlings- och avropsprocesser, regler och villkor för tilldelning av bud², krav på vilken data och information som ska utbytas mellan parterna, balansavräkning samt konsekvenser för parterna vid bristande efterlevnad av villkoren.

Villkoren för balansansvariga parter innefattar bestämmelser om balansansvarets innebörd, hur en aktör blir balansansvarig part, strukturering, krav på vilken data och information som ska utbytas mellan parterna, regler för ändring av planer, områdesavgränsning, balansavräkning, hur obalanspriset fastställs samt konsekvenser för parterna vid bristande efterlevnad av villkoren.

Enligt förslaget ska villkoren i sin helhet vara implementerade senast den 31 mars 2024. Efter att förslaget skickades in till Ei har Svenska kraftnät, under Ei:s samråd, föreslagit att genomförandetiden ska ändras till senast tolv (12) månader efter godkännande av detta förslag. Enligt förslaget får implementeringen av villkoren ske stegvis.

Ei:s handläggning av förslaget

Samråd utfört av Ei

Ei har under perioden den 19 december 2022 till den 16 februari 2023³ hållit ett offentligt samråd om förslaget till villkor. Vid samrådet fick aktörerna möjlighet att

¹ Med strukturering avses strukturering av enheter och/eller grupper i FCR-, aFRR-, eller mFRR-objekt vilket är en förutsättning för att kunna lämna bud avseende dessa produkter.

² Varje bud avseende FCR, aFRR eller mFRR måste tilldelas berörd(a) balansansvarig(a) part(er) för att balansavräkning ska kunna utföras av Svenska kraftnät.

³ Ei har dessutom genomfört ett samråd den 18 november 2020 till den 16 december 2020.

dels lämna synpunkter på Svenska kraftnäts förslag till villkor från den 2 september 2022, dels Ei:s förslag till vissa tillägg och ändringar i Svenska kraftnäts förslag. Anledningen till att Ei justerade Svenska kraftnäts förslag innan samrådet var att vissa ändringar ansågs nödvändiga för att villkoren skulle vara förenliga med gällande regelverk, medan andra ändringar sågs som förbättringar av Svenska kraftnäts förslag. Syftet med samrådet var att inhämta synpunkter från aktörer både på Svenska kraftnäts förslag samt Ei:s tillägg och ändringar.

Under samrådet kom 19 svar in till Ei. I samrådssvaren framkom flera synpunkter samt förslag till hur villkoren framöver kan utvecklas.

Ei har sett över förslaget

Efter samrådet har Ei sett över förslaget till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter på nytt och utifrån samrådssvaren gjort vissa tillägg och revideringar av innehållet i villkoren. Svenska kraftnät har fått möjligheter att lämna synpunkter på revideringarna.

Revideringarna som Ei slutligen har gjort är följande:

- För att alla aktörer ska ha ett balansansvar har Ei gjort ett tillägg i artikel 31 i definitionen av balansansvar samt, ett tillägg i artikel 8.4 punkt d som förtydligar att leverantörer av balanstjänster, liksom balansansvariga parter, ska följa artikel 31 i villkoren. Tilläggen förtydligar att balansansvaret är ett ekonomiskt ansvar som kan uppfyllas av både balansansvariga parter och leverantörer av balanstjänster genom att ansvara för obalanser och avvikelser i leveranser.
- Ei har justerat artikel 7.2 genom ett tillägg för att förtydliga att FCR-, aFRR- och mFRR-objekt kan bestå av enheter och/eller grupper med olika balansansvariga parter.
- Ei har justerat definitionen för 'förbrukningsprofil' så att tidsenheten, 15 minuter, anges.
- Ei har justerat artikel 15 genom ett tillägg som beskriver hur det högsta tillåtna priset för uppregleringsbud, respektive lägsta tillåtna priset för nedregleringsbud, justeras i det fall det högsta tillåtna priset på intradagsmarknaden höjs över nuvarande nivå på 9 999 EUR/MWh.
- Ei har justerat artikel 27.2 punkt c i villkoren genom att ändra tiden för prissättning av mFRR-balansenergi till 15 minuter.
- Ei har gjort en språklig justering av artikel 27.2 punkt d i villkoren för att förtydliga att mFRR-balansenergi prissätts till marginalpris av alla de bud

som avropats för schemalagda aktiveringar, direktaktiveringar under innevarande leveransperiod och direktaktiveringar under föregående leveransperiod (exklusive mFRR-balansenergi som direktaktiverats för hantering av intern överbelastning).

- Ei har justerat artikel 27.3 för att tydligare beskriva reglerna för prissättning av mFRR-balansenergi som direktaktiverats för hantering av intern överbelastning.
- Ei har justerat artikel 34 genom att ta bort kravet på tillhandahållande av strukturinformation gällande kraftproduktionsmoduler i samråd med Svenska kraftnät.

Vidare har Ei justerat tiden för implementering från den 31 mars 2024 tills senast tolv (12) månader efter att förslaget godkänns. Slutligen har Ei även gjort redaktionella och språkliga ändringar av villkoren.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Kommissionens förordning (EU) 2017/2195

Förslagen till följande villkor eller metoder ska vara föremål för godkännande av varje tillsynsmyndighet från varje berörd medlemsstat från fall till fall:

- d) de villkor som gäller för balansering i enlighet med artikel 18 (artikel 5.4).

Ett förslag till villkor eller metoder ska innehålla en föreslagen tidsplan för deras genomförande och en beskrivning av deras förväntade effekt på målen för denna förordning. Tidsramarna för genomförandet ska inte vara längre än tolv månader efter godkännandet från de relevanta tillsynsmyndigheterna, med undantag av de fall där alla relevanta tillsynsmyndigheter är överens om att förlänga tidsramen för genomförandet eller där olika tidsramar fastställs i denna förordning (artikel 5.5).

Syftet med denna förordning är att

- a) främja en effektiv konkurrens, icke-diskriminering och öppenhet på balansmarknader,
- b) öka effektiviteten i balansering samt effektiviteten hos europeiska och nationella balansmarknader
- c) integrera balansmarknader och främja möjligheter till utbyte av balanstjänster och samtidigt bidra till driftsäkerhet,
- d) bidra till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen och samtidigt underlätta ett

- effektivt och konsekvent funktionssätt av dagen före-, intradags- och balansmarknader,
- e) säkerställa att upphandlingen av balanstjänster är rättvis, objektiv, öppen och marknadsbaserad och gör att man kan undvika onödiga inträdeshinder för nya aktörer, bidra till likviditeten på balansmarknaderna samtidigt som man förhindrar otillbörlig snedvridning på den inre marknaden för el,
 - f) underlätta deltagande av efterfrågefleksibilitet, inbegripet aggregering av anläggningar och energilagring, och samtidigt säkerställa att de konkurrerar med andra balanstjänster på lika villkor och, vid behov, agera oberoende när de betjänar en enda förbrukningsanläggning,
 - g) underlätta deltagandet av förnybara energikällor och stödja uppnåendet av Europeiska unionens mål för utbyggnaden av förnybar elproduktion (artikel 3.1).

Vid tillämpningen av denna förordning ska medlemsstater, relevanta tillsynsmyndigheter och systemansvariga

- h) tillämpa principerna om proportionalitet och icke-diskriminering,
- i) säkerställa öppenhet,
- j) tillämpa principen om optimering mellan högsta totala effektivitet och lägsta totala kostnader för alla berörda parter,
- k) säkerställa att systemansvariga för överföringssystem så långt som möjligt utnyttjar marknadsbaserade mekanismer för att säkerställa nätsäkerhet och nätstabilitet,
- l) säkerställa att utvecklingen av termins-, dagen före- och intradagsmarknaderna inte äventyras,
- m) respektera det ansvar som anförtrotts den relevanta systemansvariga för överföringssystemet för att trygga systemsäkerheten, även enligt krav i nationell lagstiftning,
- n) samråda med berörda systemansvariga för distributionssystem och ta hänsyn till möjlig inverkan på deras system,
- o) ta hänsyn till överenskomna europeiska standarder och tekniska specifikationer (artikel 3.2).

Senast sex månader efter denna förordnings ikraftträdande och för alla planeringsområden i en medlemsstat, ska de systemansvariga för överföringssystemen i denna medlemsstat utarbeta ett förslag vad gäller

- a) villkoren för leverantörer av balanstjänster,
- b) villkoren för balansansvariga parter.

Om ett kontrollområde för lastfrekvensreglering omfattar två eller fler systemansvariga för överföringssystem får alla systemansvariga för överföringssystem i det kontrollområdet ta fram ett gemensamt förslag under förutsättning att det godkänns av de relevanta tillsynsmyndigheterna (artikel 18.1).

Villkoren i enlighet med punkt 1 ska också omfatta regler för tillfälligt avbrytande och återupptagande av marknadsaktiviteter i enlighet med artikel 36 i förordning (EU) 2017/2196 och regler för avräkning i fråga om det tillfälliga avbrytandet av marknadsaktiviteterna i enlighet med artikel 39 i förordning (EU) 2017/2196 så snart som de är godkända i enlighet med artikel 4 i förordning (EU) 2017/2196 (artikel 18.2).

Vid utarbetandet av förslagen för villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter, ska varje systemansvarig för överföringssystem

- a) samordna med de systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för distributionssystem som kan påverkas av dessa villkor,
- b) respektera de ramar för inrättandet av europeiska plattformar för utbyte av balansenergi och för processen för nettning av obalanser i enlighet med artiklarna 19, 20, 21 och 22,
- c) samarbeta med andra systemansvariga för distributionssystem och andra berörda parter under utarbetandet av förslaget och beakta deras synpunkter utan att det påverkar det offentliga samrådet i enlighet med artikel 10 (artikel 18.3).

Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska

- a) definiera rimliga och berättigade krav för tillhandahållande av balanstjänster,
- b) möjliggöra en aggregering av förbrukningsanläggningar, energilagringsanläggningar och kraftproduktionsanläggningar i ett planeringsområde för att erbjuda balanstjänster, med förbehåll för de villkor som avses i punkt 5 c,
- c) göra det möjligt för ägare av förbrukningsanläggningar, tredje parter och ägare av kraftproduktionsanläggningar från konventionella och förnybara

- energikällor samt ägare av energilagringseinheter att bli leverantörer av balanstjänster,
- d) kräva att varje bud på balansenergi från en leverantör av balanstjänster tilldelas en eller flera balansansvariga parter för att möjliggöra beräkningen av en obalansjustering i enlighet med artikel 49 (artikel 18.4).

Villkoren för leverantörer av balanstjänster ska innehålla

- a) reglerna för kvalificeringsprocessen för att bli en leverantör av balanstjänster i enlighet med artikel 16,
- b) reglerna, kraven och tidsplanerna för upphandling och överföring av balanskapacitet i enlighet med artiklarna 32, 33 och 34,
- c) reglerna och villkoren för aggregering av förbrukningsanläggningar, energilagringssystem och kraftproduktionsanläggningar i ett planeringsområde för att bli en leverantör av balanstjänster,
- d) kraven på data och information som ska levereras till den anslutande systemansvarige för överföringssystemet och, i förekommande fall, till den reserv som ansluter till den systemansvarige för distributionssystemet under förkvalificeringsprocessen och driften av balansmarknaden,
- e) reglerna och villkoren för tilldelning av varje bud på balansenergi från en leverantör av balanstjänster till en eller flera balansansvariga parter enligt punkt 4 d,
- f) kraven på data och information som ska levereras till den anslutande systemansvarige för överföringssystemet och, i förekommande fall, till den reserv som ansluter till den systemansvarige för distributionssystemet för att utvärdera bestämmelserna för balanstjänster i enlighet med artikel 154.1, artikel 154.8, artikel 158.1 e, artikel 158.4 b, artikel 161.1 f och artikel 161.4 b i förordning (EU) 2017/1485,
- g) definitionen av en plats för varje standardprodukt och varje specifik produkt med beaktande av punkt 5 c,
- h) reglerna för fastställandet av den volym balansenergi som ska avräknas med leverantören av balanstjänster i enlighet med artikel 45,
- i) reglerna för avräkning av leverantörer av balanstjänster som definieras i enlighet med kapitlen 2 och 5 i avdelning V,
- j) en maximal tidsperiod för slutförandet av avräkningen av balansenergi med en leverantör av balansenergi i enlighet med artikel 45, för en viss avräkningsperiod för obalanser,
- k) konsekvenserna vid bristande efterlevnad av de villkor som gäller för leverantörer av balanstjänster (artikel 18.5).

Villkoren för balansansvariga parter ska innehålla

- a) definitionen av balansansvar för varje anslutning, på ett sådant sätt att man undviker luckor eller överlappningar i balansansvar hos olika marknadsaktörer som tillhandahåller tjänster till den anslutningen,
- b) kraven för att bli en balansansvarig part,
- c) kravet att alla balansansvariga parter ska vara ekonomiskt ansvariga för sina obalanser och att obalanserna ska avräknas med den anslutande systemansvarige för överföringssystemet,
- d) kraven på data och information ska levereras till den anslutande systemansvarige för överföringssystemet för att beräkna obalanserna,
- e) reglerna för balansansvariga parter att ändra sina planer före och efter stängningstiden för kapacitetstilldelning på intradagsmarknaden i enlighet med punkterna 3 och 4 i artikel 17,
- f) reglerna för avräkning av balansansvariga parter som definieras i enlighet med kapitel 4 i avdelning V,
- g) avgränsningen av ett område för obalans i enlighet med artikel 54.2 och ett område för obalanspris,
- h) en maximal tidsperiod för slutförandet av avräkningen av obalanser med balansansvariga parter för en viss avräkningsperiod för obalanser i enlighet med artikel 54,
- i) konsekvenserna vid bristande efterlevnad av de villkor som gäller för balansansvariga parter,
- j) en skyldighet för balansansvariga parter att lämna in eventuella ändringar av positionen till den anslutande systemansvarige för överföringssystemet,
- k) reglerna för avräkning i enlighet med artiklarna 52, 53, 54 och 55,
- l) i förekommande fall, bestämmelserna om uteslutning av obalanser från avräkningen av obalanser i samband med införandet av rampbegränsningar för minskning av deterministiska frekvensavvikelser i enlighet med artikel 137.4 i förordning (EU) 2017/1485 (artikel 18.6).

Varje anslutande systemansvarig för överföringssystemet får inkludera följande delar i förslaget till villkoren för leverantörer av balanstjänster eller villkoren för balansansvariga parter:

- a) Ett krav på att leverantörerna av balanstjänster tillhandahåller information om outnyttjad produktionskapacitet och andra balansresurser från leverantörer av balanstjänster, efter stängningstiden för dagen före marknaden och efter stängningstiden för kapacitetstilldelning mellan

- elområden på intradagsmarknaden. b) När det är berättigat, ett krav på att leverantörerna av balanstjänster ska erbjuda den outnyttjade produktionskapaciteten eller andra balansresurser genom bud på balansenergi eller bud på integrerade planeringsprocesser på balansmarknaderna efter stängningstiden för dagen före-marknaden, utan att det påverkar möjligheten för leverantörer av balanstjänster att ändra sina bud på balansenergi före stängningstiden för kapacitetstilldelning av balansenergi eller stängningstiden för den integrerade planeringsprocessen till följd av handel inom intradagsmarknaden.
- b) När det är berättigat, ett krav på att leverantörer av balanstjänster ska erbjuda den outnyttjade produktionskapaciteten eller andra balansresurser genom bud på balansenergi eller bud på integrerade planeringsprocesser på balansmarknaderna efter stängningstiden för kapacitetstilldelning mellan elområden på intradagsmarknaden.
- c) Specifika krav med avseende på den position som de balansansvariga parterna har lämnat in efter tidsramen för dagen före-marknaden för att säkerställa att summan av deras interna och externa kommersiella handelsplaner är lika med summan av de fysiska produktionsplanerna och förbrukningsplanerna, med hänsyn till kompensation för elektriska förluster, där det är relevant.
- d) Ett undantag från att offentliggöra information om de erbjudna priserna för buden på balansenergi eller balanskapacitet på grund av farhågor för marknadsmissbruk i enlighet med artikel 12.4.
- e) Ett undantag för specifika produkter som definieras i artikel 26.3 b att i förväg bestämma priset för bud på balansenergi från ett avtal om balanskapacitet i enlighet med artikel 16.6.
- f) En ansökan om användning av dubbel prissättning för alla obalanser som bygger på de villkor som fastställs i enlighet med artikel 52.2 d i och metoden för tillämpning av dubbel prissättning i enlighet med artikel 52.2 d ii (artikel 18.7).

Systemansvariga för överföringssystem som tillämpar en modell för centraldirigering ska också inkludera följande delar i villkoren för balansering:

- a) Stängningstiden för den integrerade planeringsprocessen i enlighet med artikel 24.5. b) Reglerna för uppdatering av buden på integrerade planeringsprocesser efter varje stängningstid för den integrerade planeringsprocessen i enlighet med artikel 24.6.

- b) Reglerna för att använda buden på integrerade planeringsprocesser före stängningstiden för balansenergi i enlighet med artikel 24.7.
- c) Reglerna för omvandling av bud på integrerade planeringsprocesser i enlighet med artikel 27 (artikel 18.8).

Varje systemansvarig för överföringssystem ska övervaka att alla parter uppfyller de krav som fastställs i villkoren för balansering inom sitt planeringsområde eller sina planeringsområden (artikel 18.9).

Systemansvariga för överföringssystem som ansvarar för att lämna in förslag till villkor eller metoder eller ändringar av dessa i enlighet med denna förordning ska samråda med intressenter, inklusive de relevanta myndigheterna i varje medlemsstat, om utkastet till förslag till villkor eller metoder och andra genomförandeåtgärder för en period om minst en månad (artikel 10.1).

Åtminstone förslagen i enlighet med punkterna a,b,c,d,e,f,g och i artikel 5.4 ska vara föremål för offentligt samråd i varje berörd medlemsstat (artikel 10.5).

Systemansvariga för överföringssystem som är ansvariga för förslag till villkor eller metoder ska vederbörligen beakta de synpunkter från intressenter som framkommit vid de samråd som genomförts i enlighet med punkterna 2–5 innan förslaget lämnas in för formellt godkännande. I samtliga fall ska en välgrundad motivering för eller emot införandet av synpunkterna från samrådet tillhandahållas, tillsammans med inlämnandet och offentliggörande i god tid före, eller samtidigt med, offentliggörandet av förslaget till villkor eller metoder (artikel 10.6).

En leverantör av balanstjänster ska uppfylla kraven för att tillhandahålla bud på balansenergi eller balanskapacitet som aktiveras eller upphandlas av den anslutande systemansvarige för överföringssystemet eller, i en TSO-BSP-modell, av den avtalande systemansvarige för överföringssystemet. Ett framgångsrikt slutförande av förhandskvalificeringen, som säkerställs av den anslutande systemansvarige för överföringssystemet och bearbetas i enlighet med artikel 159 och artikel 162 i förordning (EU) 2017/1485 ska anses vara en nödvändig förutsättning för ett framgångsrikt slutförande av kvalificeringsprocessen för att bli en leverantör av balanstjänster i enlighet med den här förordningen (artikel 16.1).

Varje leverantör av balanstjänster ska till den anslutande systemansvarige för överföringssystemet lämna in sina bud på balanskapacitet som påverkar en eller flera balansansvariga parter (artikel 16.2).

Varje leverantör av balanstjänster som deltar i upphandlingsprocessen för balanskapacitet ska lämna in och ha rätt att uppdatera sina bud på balanskapacitet före stängningstiden i upphandlingsprocessen (artikel 16.3).

Varje balansansvarig part ska i realtid sträva efter att vara balanserad eller hjälpa elkraftssystemet att bli balanserat. Detaljerade krav avseende denna skyldighet ska definieras i förslaget för villkor som avser balansering som inrättats i enlighet med artikel 18 (artikel 17.1).

Varje balansansvarig part ska vara ekonomiskt ansvarig för de obalanser som ska avräknas med den anslutande systemansvarige för överföringssystemet (artikel 17.2).

Förordning (EU) 2019/943

Alla marknadsaktörer ska vara ansvariga för de obalanser de orsakar i systemet (nedan kallat *balansansvaret*). Därför ska marknadsaktörerna antingen vara balansansvariga parter eller genom avtal delegera balansansvaret till en balansansvarig part efter eget val. Varje balansansvarig part ska vara ekonomiskt ansvarig för sina obalanser och sträva efter att balansera eller hjälpa till att balansera elsystemet (artikel 5.1).

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/280

Varje tillsynsmyndighet, eller i tillämpliga fall byrån, ska godkänna de villkor eller metoder som utarbetats av de systemansvariga för överföringssystem enligt punkterna 2, 3 och 4. Innan byrån eller de relevanta tillsynsmyndigheterna godkänner villkoren eller metoderna ska de vid behov, efter samråd med respektive systemansvariga för överföringssystem, se över förslagen för att säkerställa att de är förenliga med denna förordnings syfte och bidrar till marknadsintegrering, icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en väl fungerande marknad (artikel 3, artikel 5.1).

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. § 1 b).

Ei:s motivering till beslutet

Prövning av förslag till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter

Svenska kraftnät har lämnat in ett förslag till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter. Villkoren syftar bland annat till att dela upp den nuvarande rollen balansansvarig i två skilda roller (leverantör av balanstjänst och balansansvarig part) i enlighet med artikel 18 i förordning 2017/2195.

Villkoren för leverantörer av balanstjänster innefattar bland annat bestämmelser om kvalificeringsprocessen för att bli leverantör av balanstjänster, strukturering för att lämna bud och aggregering av resurser, upphandlings- och avropsprocesser, regler och villkor för tilldelning av bud, krav på data och information, balansavräkning samt konsekvenser vid bristande efterlevnad av villkoren. Ei bedömer att förslaget i denna del innehåller de regler och villkor som enligt förordning 2017/2195 ska gälla för leverantörer av balanstjänster i Sverige.

Villkoren för balansansvariga parter innefattar bland annat bestämmelser om balansansvarets innebörd, hur en aktör blir balansansvarig part, strukturering, krav på data och information, regler för ändring av planer, områdesavgränsning, balansavräkning, hur obalanspriset fastställs samt konsekvenser vid bristande efterlevnad av villkoren. Ei bedömer att förslaget i denna del innehåller de regler och villkor som enligt förordning 2017/2195 ska gälla för balansansvariga parter i Sverige.

Ei bedömer att de villkor som Svenska kraftnät föreslagit i huvudsak är förenliga med de krav som ställs på dessa villkor i förordning 2017/2195 och förordning 2019/943. Ei bedömde dock att det i förslagen fanns vissa delar som behövde ändras för att kunna godkännas. Ei har därför samrått med Svenska kraftnät om behovet av tilläggen och revideringarna i villkoren samt beaktat de synpunkter som lämnats in under samrådet.

Innehållet i villkoren

Ei har justerat artikel 31 i villkoren för att förtydliga att balansansvaret är ett ekonomiskt ansvar som kan uppfyllas av både balansansvariga parter och leverantörer av balanstjänster genom att svara för obalanser (balansansvariga parter) och avvikelser i leveranser (leverantörer av balanstjänster). Genom justeringen tydliggörs att även leverantörer av balanstjänster ska uppfylla kravet på balansansvar genom att ansvara ekonomiskt för avvikelser i sin leverans

jämfört med det avropade budet. Genom tillägget undviks luckor eller överlappningar i balansansvar hos olika marknadsaktörer som tillhandahåller tjänster till den anslutningen. Ei har dessutom gjort ett tillägg i artikel 8.4 punkt d i villkoren, som förtydligar att leverantörer av balanstjänster, liksom balansansvariga parter, ska följa artikel 31 i villkoren. Ei bedömer att förslaget, inklusive dessa justeringar, är förenliga med artikel 5.1 i förordning 2019/943 om att alla aktörer antingen ska vara balansansvariga parter eller genom avtal delegera balansansvaret till en balansansvarig part efter eget val.

Ei har justerat artikel 7.2 genom ett tillägg för att förtydliga att FCR-, aFRR och mFRR-objekt kan bestå av enheter och/eller grupper med olika balansansvariga parter. Detta eftersom Ei ansåg att det i villkoren inte var tillräckligt tydligt att aggregering av enheter och/eller grupper med olika balansansvariga parter är möjligt. Dessutom har Ei justerat definitionen för 'förbrukningsprofil' så att tidsenheten överensstämmer med avräkningsperioden för obalanser i enlighet med artikel 53.1 i förordning 2017/2195.

Ei har justerat artikel 15 i villkoren genom ett tillägg som beskriver hur det högsta tillåtna priset för uppregleringsbud, respektive lägsta tillåtna priset för nedregleringsbud, justeras i det fall det högsta tillåtna priset på intradagsmarknaden höjs över nuvarande nivå på 9 999 EUR/MWh. Denna justering är nödvändig för att säkerställa att det högsta tillåtna priset på balansmarknaden alltid är högre än det på intradagsmarknaden för att ge aktörer incitament att handla sig i balans på samtliga marknader. Detta är i enlighet med dagens balansansvarsavtal och säkerställer att prisgränserna inte påverkar aktörers incitament att handla sig i balans innan leverans

Ei har justerat artikel 27.2 punkt c i villkoren genom att ändra tiden för prissättning av mFRR-balansenergi till 15 minuter så att tidsenheten överensstämmer med avräkningsperioden för obalanser i enlighet med artikel 53.1 i förordning 2017/2195

Ei har gjort en språklig justering av artikel 27.2 punkt d i villkoren för att förtydliga att mFRR-balansenergi prissätts till marginalpris i respektive riktning. Det innebär att alla de bud som avropats för schemalagda aktiveringar, direktaktiveringar i respektive riktning under innevarande leveransperiod och direktaktiveringar under föregående leveransperiod avräknas till samma pris

Ei har justerat artikel 27.3 i enlighet med förslaget i Svenska kraftnäts remissvar. Detta för att tydligare beskriva reglerna för prissättning av mFRR-balansenergi som direktaktiverats för hantering av intern överbelastning.

Ei har justerat artikel 34 genom att ta bort strukturinformation gällande kraftproduktionsmoduler i samråd med Svenska kraftnät.

Tilläggen och revideringarna har sammantaget gjorts för att säkerställa att Svenska kraftnäts förslag är förenligt med artikel 5.1 i förordning 2019/943 och med förordning 2017/2195, andra metoder och villkor samt bidrar till marknadsintegrering, icke-diskriminering, effektiv konkurrens och en väl fungerande marknad. Med anledning av nya eller förändrade regelverk såväl som andra villkor och metoder kan villkoren framöver komma att behöva revideras för att fortfarande vara förenliga med dessa.

Genomförandetiden m.m.

Svenska kraftnät har efter att förslaget kommit in, under Ei:s samråd, föreslagit att implementeringstiden ändras till senast tolv (12) månader efter godkännande av förslaget. Ei bedömer att det inte finns skäl att behålla den tidsplan som först föreslogs av Svenska kraftnät eftersom tidsramarna för genomförandet får vara tolv (12) månader efter godkännandet av förslaget enligt förordning 2017/2195. Ei har därför justerat tidplanen i artikel 2 i villkoren så att Svenska kraftnät ska implementera villkoren senast tolv (12) månader efter godkännande av förslaget. Enligt förslaget kan implementering ske stegvis, detta innebär att villkoren implementeras i Svenska kraftnäts avtal och eller avtal med den som utför balansavräkningen för leverantörer av balanstjänster respektive balansansvariga parter i Sverige.

Ei har även gjort vissa redaktionella och språkliga ändringar av villkoren som inte syftar till att ändra villkorens innebörd.

De formella kraven på ansökan och beslutsprocessen

Villkoren för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter ska implementeras senast tolv (12) månader efter godkännande av förslaget. Kravet om tidsplan för genomförandet är därmed uppfyllt.

Svenska kraftnät har haft offentligt samråd av förslaget till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter i enlighet med artikel 10.4 i förordning 2017/2195. Ei har dessutom haft offentligt samråd. Kravet om offentligt samråd är därmed uppfyllt.

De formella kraven på beslutsprocessen är därmed uppfyllda.

Sammantagen bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att så som Svenska kraftnät slutligen formulerat förslaget till villkor för leverantörer av balanstjänster och balansansvariga parter, tillsammans med Ei:s tillägg och revideringar, innehåller förslaget alla de nödvändiga delar som fastställs i artikel 18 i förordning 2017/2195.

Förslaget är dessutom förenligt med de syften som anges i artikel 3 i förordning 2017/2195. De föreslagna villkoren strider heller inte mot övriga krav i förordning 2017/2195.

Förslaget är förenligt med förordning 2019/943.

Mot denna bakgrund finner Ei att Svenska kraftnäts slutliga ansökan, med Ei:s tillägg och revideringar i artiklarna 2, 7, 8, 15, 27, 31 och 34 samt språkliga justeringar, kan beviljas. Förslaget till villkor ska därför godkännas.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Hur man överklagar

Information om hur man överklagar finns i bilaga 3, hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Ulrika Hesslow. Vid den slutliga handläggningen deltog även ställföreträdande generaldirektören och chefsekonomen Therése Hindman Persson, chefsjuristen Göran Morén, avdelningschefen Caroline Törnqvist, analytikern Linda Schumacher, juristen Jenny Nilsson samt enhetschefen Elin Broström, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Ulrika Hesslow

Elin Broström

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Svenska kraftnäts reviderade förslag till villkor avseende balansering i enlighet med artikel 18 i kommissionens förordning (EU) 2017/2195 reviderad av Ei
- 2 Hur man överklagar beslutet

Skickas till

Affärsverket Svenska kraftnät
ACER- Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter